

Покуль О.В.

аспірант;

Сазонець І.Л.

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри міжнародної економіки,

Національний університет водного господарства та природокористування

РАЦІОНАЛЬНЕ ВОДОКОРИСТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ ЗА БАСЕЙНОВИМ ПРИНЦИПОМ

Політична стратегія України, направлена на інтеграцію з країнами Заходу в умовах напруженого екологічного стану водного середовища вимагає побудови нової ефективною системи управління водними ресурсами – інтегрованого управління за басейновим принципом, що забезпечуватиме їх розумне і безпечне використання. До теперішнього часу зроблений великий обсяг робіт зі створення середовища функціонування басейнової системи, однак подальша її адаптація в умовах вітчизняного водного господарювання супроводжується новими викликами перешкод на шляху до основної мети – сталого водокористування.

Якщо раніше наукові дослідження обґрунтовували доцільність впровадження в Україні інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом, то на сьогоднішній день вже обговорюються зроблені кроки у впровадженні цієї системи, допущені неточності та способи їх усунення. Безумовно, результати наукових досліджень охоплюють великий спектр особливостей, урахування яких дозволяє побудувати ефективну систему басейнового управління в Україні, однак, враховуючи потенційно можливу суттєву участь підприємств – водокористувачів у збереженні водного середовища, хотілося б більше зосередитись на стимулюючих функціях держави, направлених на дотримання останніми раціонального використання водних ресурсів. Це обумовлено тим, що діяльність господарюючих суб'єктів суттєво пов'язана з використанням водних ресурсів і через ряд причин вони не дотримуються принципів розумного та екологічно безпечного водокористування. Таким чином, актуальним завданням постає пошук оптимального на даний момент часу способу посилення державного стимулювання в області переведення підприємств України на раціональне водокористування.

Згідно з висновками вчених, для басейнового принципу управління водними ресурсами в нашій країні характерне: недосконалість реформи системи управління водними ресурсами, яка захищає відомчі інтереси, має пристосовницький характер, здійснюється без докорінних інституціональних змін та недосконалість системи фінансування річок, оскільки кошти, отримані від водокористувачів та забруднювачів на місцях, акумулюються в центральних органах управління і назад до басейнових управлінь

повертаються у незначній кількості, тим самим зменшуючи їх фінансові можливості [1, с. 218-219].

У зв'язку з цим вчені Інституту економіки природокористування та сталого розвитку вбачають доцільним зробити басейнові водогосподарські об'єднання економічно незалежними від бюджетного фінансування. Для цього пропонується передати їм і їх територіальним підрозділам функції контролю за дотриманням лімітів водоспоживання і скиду забруднених стоків, а також узгодження всіх заходів на території басейну, що порушують умови формування стоку. Отримуючи платежі від водокористувачів (за забір води, скиди забруднених вод та інші), басейнові водогосподарські об'єднання поповнюватимуть місцевий та державний бюджети, а також можуть спрямовувати кошти на фінансування інвестиційних програм, покращення якості води та розвитку водних ресурсів регіону. Такий варіант управління даватиме можливість ефективно використовувати водні ресурси в господарстві, збільшувати надходження платежів у бюджет з боку басейнового водного об'єднання та зберігати і поліпшувати екологічний стан водно-ресурсних об'єктів за наявності незалежного природоохоронного контролю у поєднанні з діяльністю громадських екологічних організацій [1, с. 224].

Підтримуючи вище викладену ідею, автори доповіді пропонують доповнити контрольні функції басейнових водогосподарських об'єднань ще однією функцією – контролю за зменшенням непродуктивних втрат водних ресурсів у виробничому та невиробничому процесах, який би періодично проводився на підприємствах. Враховуючи, що контроль за усіма суб'єктами господарювання може бути обтяжливим для басейнових організацій, доцільно розподілити цю функцію і між обласними управліннями водних ресурсів та їх підвідомчими організаціями.

Список використаних джерел:

1. Формування моделі управління природними ресурсами в ринкових умовах господарювання: [монографія / за заг. ред. д. е. н. проф., акад. НААН України Хвесика М. А.]. – К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2013. – 304 с.

Радіонова Я.В.

аспірант,

Науковий керівник: Аранчій В.І.

кандидат економічних наук, професор,

Полтавська державна аграрна академія

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сьогодні агропромислові підприємства функціонують в умовах насиченості ринку, тому перед ними постає питання посилення своїх конкурентних переваг. Відповідні переваги забезпечуються безперервним